KLIIMAMINISTEERIUM

Tööstus ja maavarad kliimaseaduses

Laura Remmelgas
Timo Tatar
Ene Jürjens
Maria Värton

Päevakava

9.00–9.15	Töörühma juhi sissejuhatus
9.15–9.30	Kliimaeesmärkide seadmine tööstussektorile
9.30–10.00	Ülevaade tööstussektori KHG heitest ja prognoosist
10.00–11.30	Arutelu • Uus tööstus ja tulevikumaavarad ning -ressursid • Põlevkivitööstus • Turba- ja puidutööstus
11.30–12.00	Kokkuvõte

Töörühma väljund

- Sektori ootus kliimaseadusele
- Sektori potentsiaal ja peamised meetmed KHG heite vähendamiseks
- Sektori vajadused KHG heite vähendamise potentsiaali realiseerimiseks
- Võimalused ja vajadused sektori konkurentsivõime tõstmiseks
- Sektori jaoks olulisimad põhimõtted ja tegevussuunad, mida tuleks kliimaseaduses sätestada

Töörühma reeglid

- Peame avatud ja konstruktiivset arutelu
- Kõigil töörühma liikmetel on võimalus seisukohti esitada, sh kirjalikult
- Eesmärk on kaardistada ja leida suurim ühisosa ning ühiskondlik huvi
- Konsensus pole eesmärk omaette ning liikmetel on õigus eriarvamusele
- Töörühma väljund esitatakse kliimanõukogule ja kliimaseaduse juhtrühmale

Kliimaseaduse koostamine

Kliimaseaduse esialgne ülesehitus

- Üldsätted ja reguleerimisala
- Kliimaeesmärgid, sh kasvuhoonegaaside eelarve
- Kliimarahastus
- Kliimaneutraalsuse tagamise põhimõtted
- Aruandluse ja seire
- Vastutus
- Järelevalve

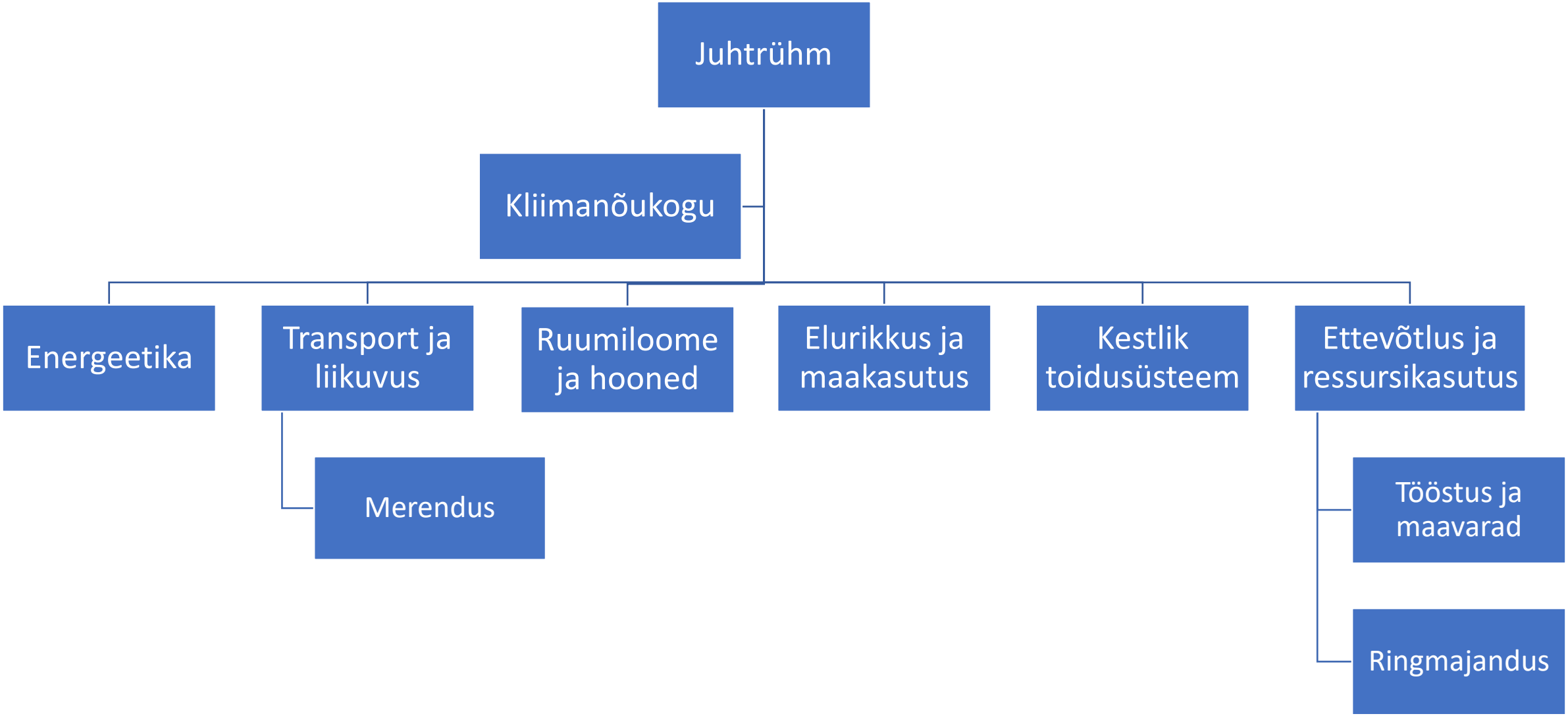
Juhtrühm
Kliimanõukogu
Energeetika
Transport ja liikuvus
Merendus
Ruumiloome ja hooned
Elurikkus ja maakasutus
Kestlik toidusüsteem
Ettevõtlus ja ressursikasutus
Tööstus ja maavarad
Ringmajandus

Osapoolte rollid

Töörühmad

- Ettepanekute esitamine seaduseelnõu koostamiseks ja rakendamiseks

Kliimanõukogu

- Ettepanekute hindamine olulistes otsustus-kohtades

Juhtrühm

- Kliimaseaduse koostamise juhtimine ja valitsusele esitamiseks ette valmistamine

Kliimaseaduse koostamise põhimõtted

- oleme andme- ja teaduspõhised, sh lähtume riiklikest KHG inventuuridest ja prognoosidest,
- me ei lähe juba võetud eesmärke lõdvendama,
- kõik sektorid panustavad,
- eelistame lahendusi, mis toetavad ühtaegu nii KHG heite vähendamist ning on kulutõhusad ja suurendavad majanduse konkurentsivõimet.

Kliimaeesmärkide seadmine tööstussektorile

Sektoripõhiste eesmärkide seadmise lähtekohad

Seaduses seatav baasaasta: 2021

Energeetika	Tööstus	Transport, hooned, põllumajandus, jäätmed	Maakasutus
Täiendavat siseriiklikku kohustust ei sea – ETSi EE proportsioon lähtekohaks Heite vähendamise osakaal lähtub EL ETSi jaotuse loogikast (Eesti osakaal tervikust) 75% ETSi heitest Tasakaalustab tööstuse heidet	Täiendavat siseriiklikku kohustust ei sea – ETSi EE proportsioon lähtekohaks Heite vähendamise osakaal lähtub EL ETSi jaotuse loogikast (Eesti osakaal tervikust) 25% ETSi heitest Lisanduvale tööstusele heitepuhvri jätmine: 10-20%	Läbirääkimiste alguspunkt: ühtlane eesmärk kõikidele -24% (võrreldes 2005 aastaga) Põllumajandust võimalik tasakaalustada maakasutusega	Tasakaal heite ja sidumise vahel Põllumajandust võimalik tasakaalustada maakasutusega

Tööstussektori 2030. a eesmärgi seadmise võimalused

	EL eesmärk	Prognoos
Selgitus	Eesti tööstussektori proportsionaalne osa HKS-i ja JJM-i sihttasemetes	Eesti olemasolevate meetmete rakendamise tulemusena saavutatav KHG heite vähenemine
KHG heide aastal 2030	2005 kt CO2 ekv	2849 kt CO2 ekv
KHG heite vähendamine võrreldes 2021. aastaga	-10% (koos puhvriga)	+28%
KHG heite vähendamine võrreldes 2005. aastaga	-15% (koos puhvriga)	+63%

Tööstussektori tootlikkus ca 80% EL keskmisest

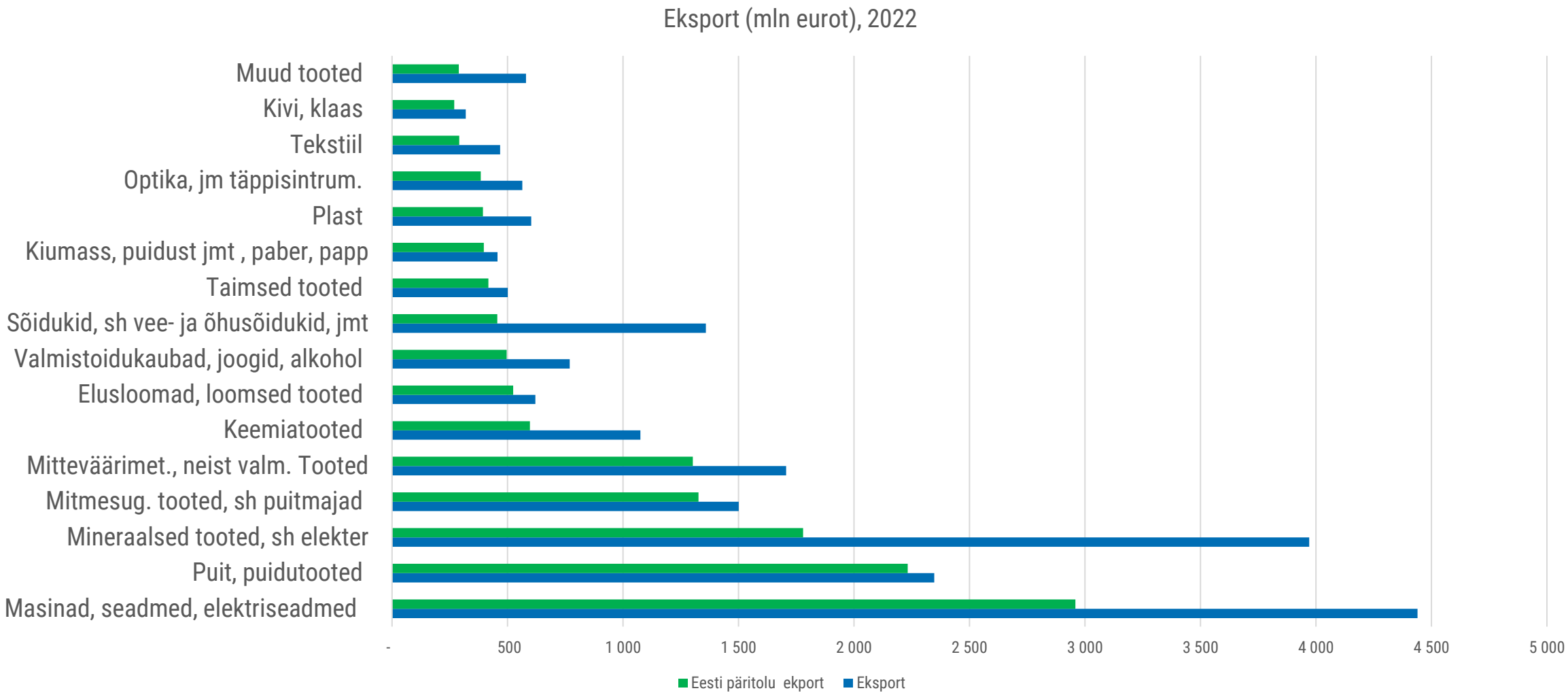

Tööstus- ja maavarade sektori eksport 2023

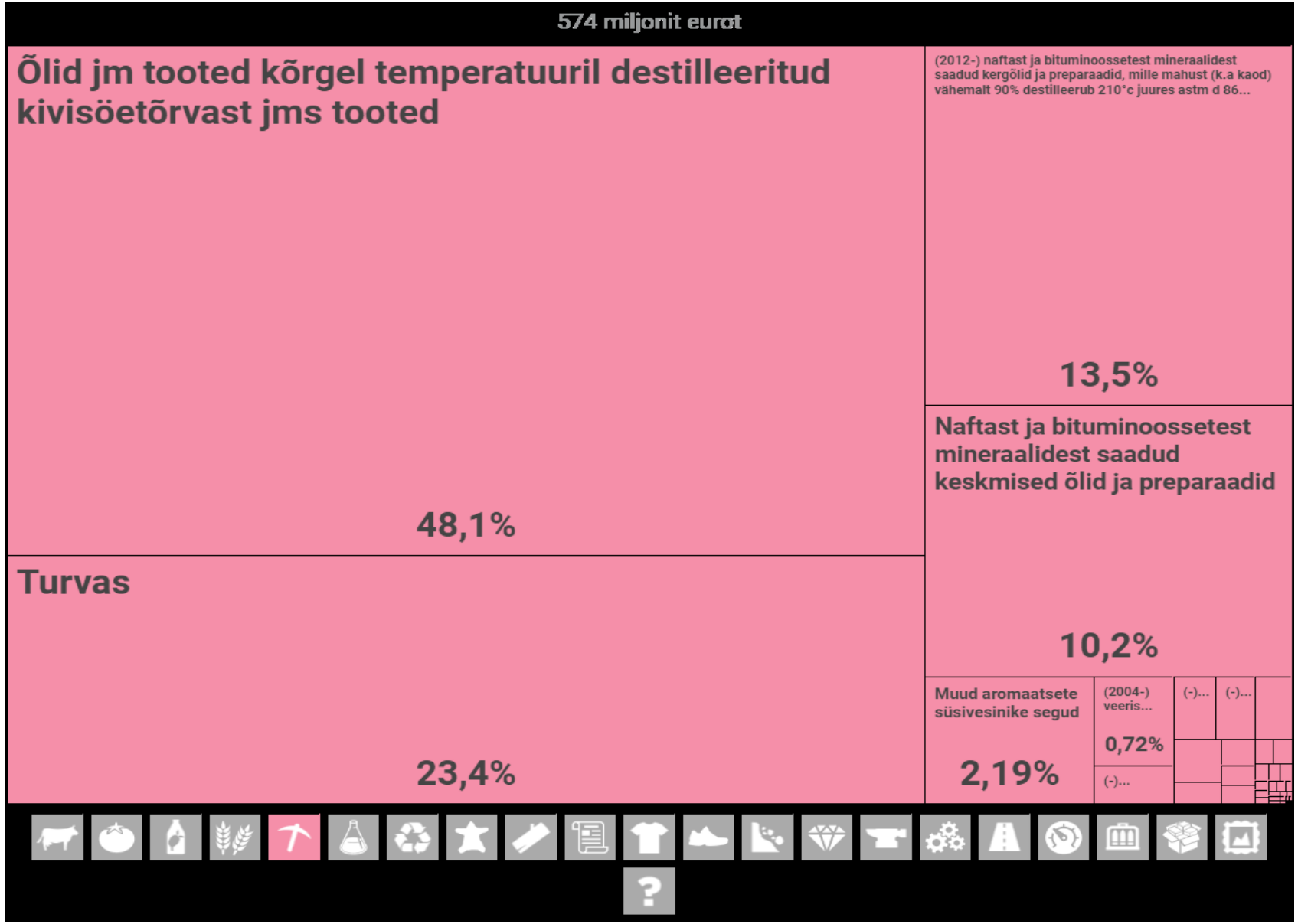

Kodumaise toorme kasutus, tuhat tonni

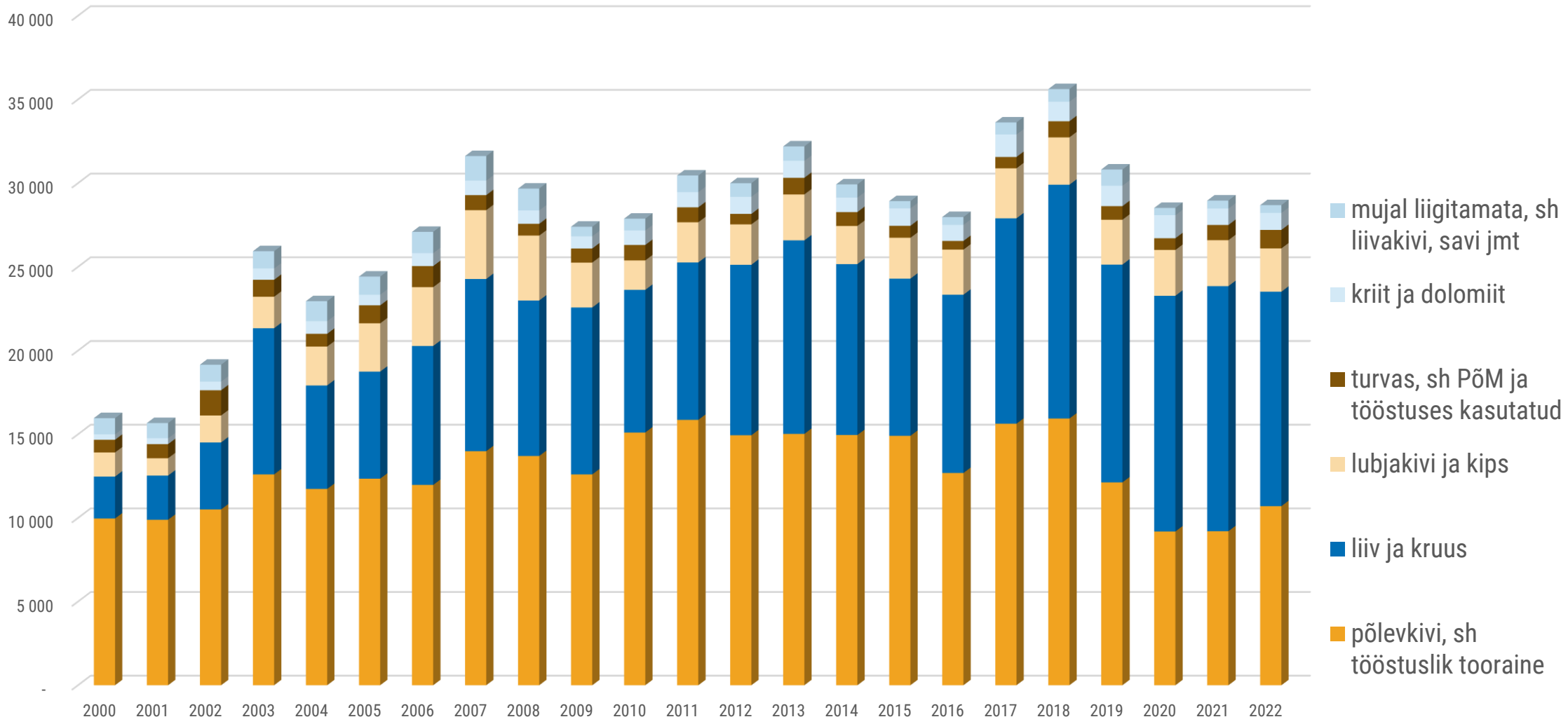

Eestis leiduvad kriitilised maavarad ja metallimaagid

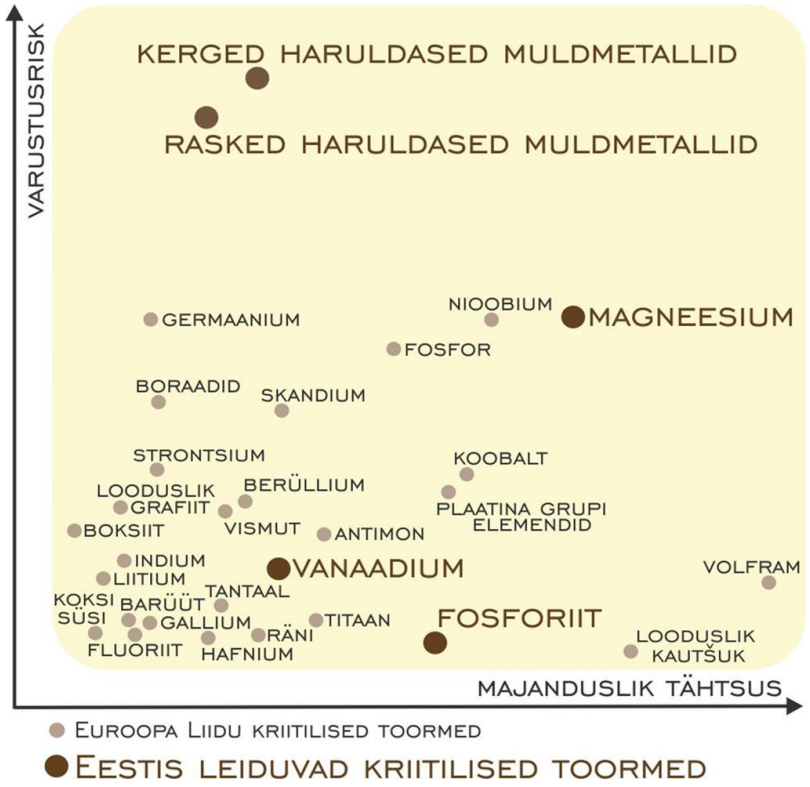

1. **Fosforiit***

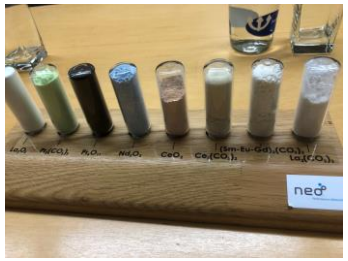

2. Haruldased muldmetallid (fosforiidi sees)

3. Vanaadium (graptoliitargilliidis)

4. **Magneesium (dolomiidis)***

\+

Rauamaak*

* Võimalikud tööstuslikud kogused

Ülevaade tööstussektori kasvuhoonegaaside heitest (Keskkonnauuringute Keskus)

Arutelu

Aruteluring 1: uus tööstus ja tulevikumaavarad

- Millised eeldused peavad olema täidetud?
- Milliseid maavarasid, kuidas ja millistel tingimustel kasutame? Mis on oluline: lisandväärtus, sisend rohetehnoloogiatesse?
- Kas tuleks kaaluda eritingimusi tööstusele, mis toetab rohereformi eesmärkide saavutamist? Näiteks, kas sellise tootmise heitkogused võiksid olla lubade väljastamisel kuidagi eelistatud?
- Kuidas teha nii, et ka uutel tööstustel oleks sektori kasvuhoonegaaside eesmärgi sees ruumi oma tootmist arendada? Kas ja kuidas puhvrit tekitada? Kui suur see peaks olema?
- Kuidas tagada, et investeeringud hakkaksid uue tööstuse arengusse minema (sh erasektori ja riigi roll)?
- Milline peaks olema regulatiivne keskkond tööstusinnovatsiooni toetamiseks? Mida lisaks sobivale regulatiivsele keskkonnale veel on vaja?
- Kas sektoril on vaja tehnoloogia või maavarade teekaarti (nt keemiatööstusele)? Kas selle peaks tegema sektor ise või riik?

Aruteluring 2: põlevkivitööstus

- Millised meetmed aitaksid sektorit suunata kestlikele ja tulevikukindlamatele lahendusele?
- Juhul, kui ETS ei ole piisava mõjuga riiklike KHG eesmärkide saavutamiseks, siis kas peaks tekkima siseriiklik sekkumine, nt tähtajalised load?
- Kuidas suudaksime käivada protsessi, et tänased põlevkiviõlitootjad võiks olla mõne muu maavara väärindajad?
- Kuidas tagada, et ringmajanduse projekte ollakse valmis rahastama turupõhiselt?
- Kuidas võiks toimuda sektori sees heite vähendamine, nt kas kõik ettevõtted vähendavad proportsionaalselt või erilahendused, mille alusel saab lubadesse panna sisse konkreetseid heite vähendamise eesmärke? Kuidas tagada seire ja seirega seotud andmete kättesaadavus?
- Kas ja milline roll on tehnoloogilisel süsiniku sidumisel (CCS ja CCUS) ja millistel tingimustel?
- Kas sektoril on vaja tehnoloogia või maavarade teekaarti (nt keemiatööstusele)? Kas selle peaks tegema sektor ise või riik?

Aruteluring 3: turba- ja puidutööstus

- Millised meetmed aitaksid sektorit suunata kestlikele ja tulevikukindlamatele lahendusele ning tõsta sektori lisandväärtust?
- Kas on võimalik leida viise, et tagada turbakaevandamise ja metsanduse sektori jätkusuutlikkus kliimaeesmärkide poole liikumisel (läbi toodangu)?
- Kuidas tagada, et ringmajanduse projekte ollakse valmis rahastama turupõhiselt?
- Kuidas võiks toimuda sektori sees heite vähendamine – kas kõik proportsionaalselt või erilahendused – mille alusel saab lubadesse panna sisse konkreetseid heite vähendamise eesmärke. Kuidas tagada seire ja seirega seotud andmete kättesaadavus?
- Kas ja milline roll on tehnoloogilisel sidumisel (CCS ja CCUS) ja millistel tingimustel?
- Kas sektoril on vaja tehnoloogia või maavarade teekaarti? Kas selle peaks tegema sektor ise või riik?

KLIIMAMINISTEERIUM